

РЕЦЕНЗІЇ

УДК 343.22(048)

Матвійчук В. К. — доктор юридичних наук, професор, заслужений працівник юридичної освіти, перший проректор Вищого навчального закладу «Національна академія управління», м. Київ

ДОСЛІДЖЕННЯ АСПЕКТІВ СУБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ В КОНТЕКСТІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ

Рец. на кн.: Вереша Р. В. Теоретико-прикладні аспекти суб'єктивної сторони складу злочину / Р. В. Вереша. — Київ : Алерта, 2017. — 568 с.

Монографію Р. В. Вереші присвячено вивченню теоретичних і практичних проблем суб'єктивної сторони складу злочину. Підґрунтям дослідження стали фундаментальні положення таких наук, як філософія та психологія.

У вступній частині чітко сформульовано актуальність, мету, загальні завдання та структурну побудову зазначеної праці. У першому розділі визначено феноменологічні засади дослідження суб'єктивної сторони складу злочину. Другий розділ присвячено теоретико-правовим засадам вини в кримінальному праві. У межах третього розділу розкрито форми та види вини, а також обґрунтовано можливість впливу на кваліфікацію складної вини, помилки особи, яка вчиняє суспільно небезпечне діяння, та випадку (казусу). У четвертому розділі здійснено аналіз факультативних ознак суб'єктивної сторони складу злочину.

Останніми роками аспекти суб'єктивної сторони складу злочину досить активно висвітлювали в юридичній літературі, однак комплексно цю проблему так і не було розв'язано. У науці кримінального права досі відкритими залишилися питання про: співвідношення суб'єктивної сторони злочину та суб'єктивної сторони складу злочину; повноту й точність законодавчого визначення умислу та необережності, застосування цих визначень

до норм Особливої частини Кримінального кодексу України, з урахуванням специфіки означених у них складів злочинів, а також інших кримінально-правових ситуацій, пов'язаних із суб'єктивною стороною складу злочину; особливості встановлення форм і видів вини в окремих видах злочинів; зв'язок вини з окремими інститутами Загальної частини зазначеного Кодексу. У праці Р. В. Вереші здійснено спроби вирішити ці питання на належному рівні. Монографія є першим комплексним і системним дослідженням теоретичних і прикладних проблем суб'єктивної сторони складу злочину.

Метою роботи Р. В. Вереші є висвітлення специфіки суб'єктивної сторони складу злочину в кримінальному праві, а також розроблення нових механізмів удосконалення чинного КК України та практики його застосування в зазначеній сфері. Автор запропонував власний варіант вирішення низки важливих питань, серед іншого, щодо: визначення порівняння суб'єктивної сторони злочину та складу злочину; визначення принципу вини в кримінальному праві та його зв'язку з іншими кримінально-правовими принципами; встановлення змісту загальної теорії вини в кримінальному праві й обґрунтування позитивної та опосередкованої вини; визначення складної вини, помилки особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння, та казусу. Також у монографічному дослідженні обґрунтовано, що під час вирішення питання про можливість притягнення особи до кримінальної відповідальності, необхідно враховувати можливість впливу на свідомість людини особливих психологічних прийомів (гіпнозу, магії та психології мас тощо). Зауважимо, що в процесі встановлення психологічного механізму злочинної поведінки бажано акцентувати на його співвідношенні з біологічними, психологічними та соціальними якостями особи.

Монографія містить узагальнені результати наукового доробку автора, опубліковані у 22 статтях на сторінках фахових видань України, чотирьох статтях, що вийшли друком у виданнях іноземних держав, 16 тезах виступів на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, круглих столах, семінарах та восьми працях, які додатково відображають результати монографічного дослідження.

Таким чином, монографія Р. В. Вереші «Теоретико-прикладні аспекти суб'єктивної сторони складу злочину» містить

нові актуальні та науково обґрунтовані результати дослідження, які комплексно розв'язують складну проблему суб'єктивної сторони складу злочину в кримінальному праві України, а отже, має важливе загальнотеоретичне та практичне значення. Праця буде корисною не лише для дослідників у галузі юриспруденції, а й для практичних працівників.

Рецензія надійшла до редколегії 29.03.2017
